

GESTIÓ DOCUMENTAL DE LA INFORMACIÓ EN ELS SERVEIS DE VALOR AFEGIT DE LA PREMSA ESPANYOLA A INTERNET

Àngels Jiménez López, Alfons González Quesada, Dra. Mª Eulàlia Fuentes i Pujol

Àrea de Documentació de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Resum

S'analitzen tots els diaris espanyols, tant els d'informació general com els esportius, econòmics i mèdics que, a més de l'edició impresa disposen de pàgina web a Internet. Es descriu l'evolució de la seva presència a la Xarxa i els serveis de valor afegit en els quals intervenen els processos i tècniques documentals per transformar els diaris electrònics en sistemes integrats d'informació i comunicació. Tant les dades recollides com les conclusions són l'actualització d'un treball previ elaborat l'any 1998.

1. Introducció

L'extensió social d'Internet s'ha produït a partir de l'aparició de la web. Un indicador d'aquest procés ha estat la presència creixent de diaris. Aquest fenomen no només ha potenciat la imatge corporativa de les empreses editores, ha significat un punt d'inflexió a l'hora de dissenyar el diari electrònic. Els canvis han estat molts i afecten una multiplicitat d'aspectes: continguts, estructura, nivell d'accessibilitat, costos, formes de lectura, etc. Interactivitat, tecnologia multimèdia o hipertextualitat són algun dels elements que Internet ha posat a disposició de la premsa digital per oferir una gamma de serveis de valor afegit (SVA) que la premsa tradicional no té la capacitat de proporcionar. A la base d'alguns d'aquests serveis es troba l'aplicació de tècniques pròpies de la gestió documental de la informació. A l'Àrea de Documentació de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB es va iniciar, ja fa un temps, una línia de recerca sobre els serveis de valor afegit a la premsa electrònica i la seva relació amb la documentació. Els primers resultats, sobre una anàlisi feta dels diaris espanyols, van ser presentats l'any 1998, en el marc de les *VI Jornadas Españolas de Documentación*, ara presentem la seva actualització per tal de mostrar quina ha estat l'evolució al llarg d'un any d'una realitat tan dinàmica com és la premsa a Internet.

2. Objectiu

L'objectiu d'aquesta comunicació és descriure i valorar els serveis de valor afegit en els quals intervenen processos i tècniques documentals.

3. Metodologia

S'han analitzat tots els diaris editats a l'Estat espanyol que paral·lelament a la seva edició impresa compten amb una versió electrònica a Internet, tant d'informació general com especialitzada. La revisió dels diaris s'ha dut a terme durant la darrera setmana d'agost i la primera de setembre de 1999.

4. Anàlisi de les dades

4.1. Nombre de diaris que disposen de versió electrònica a Internet

En el número 137 de la *Guia de los Medios*, el directori més exhaustiu sobre mitjans de comunicació de l'Estat espanyol, s'inclouen dades relatives a 146 publicacions diàries d'informació general i especialitzada. D'aquest conjunt de diaris impresos, 54 disposen d'una web, prop més d'una tercera part. D'aquests n'hi ha quatre que no ofereixen informació actualitzada i la xifra es redueix a 50.

4.2. Evolució i creixement del nombre de diaris

Des de l'abril del 95, data en què apareix l'edició digital de l'*Avui*, el primer diari espanyol a la Xarxa, la xifra de publicacions s'ha septuplicat amb escreix.

Any	Nous diaris
95	10
96	11
97	18
98	13
99	5

4.3. Distribució dels diaris segons els continguts

En aquest apartat les anàlisis se circumscriuen a les 50 capçaleres que ofereixen al lector informació periodística diària actualitzada.

Tipus de diari	Impresos	Web	Perc. aprox.
Inf. general	130	41	30%
Esportius	7	4	60%
Econòmics	4	3	75%
Mèdics	1	1	100%
Inf. marítima	4	1	25%

El grup més nombrós correspon als diaris d'informació general. Aquesta desproporció es correspon, en bona mesura, amb el nivell de difusió de cada publicació. Tant els diaris esportius, econòmics o mèdics són mitjans de gran abast, s'editen a Madrid o a Barcelona i compten amb recursos econòmics i d'infraestructura que permeten afrontar amb garanties el desenvolupament de la inversió necessària.

4.4. Volum d'informació textual que ofereixen

Volum d'informació	Diaris
Versió íntegra	26
Selecció de notícies	21
Resum de notícies	3

Es poden distingir diverses situacions respecte del volum d'informació textual que proporcionen els cinquanta diaris:

- **Diaris que ofereixen la versió íntegra de la informació impresa.** Llevat del cas del *Diario Marítimas* que reproduïx en format PDF la totalitat del diari, la resta de publicacions no són facsímils electrònics. A aquest grup corresponen tots els diaris d'informació general d'abast nacional: *El País*, *La Vanguardia*, *ABC*, *El Periódico* i *El Mundo*, així com els principals diaris d'abast local.
- **Diaris que ofereixen una selecció de notícies.** En la seva majoria són rotatius regionals a excepció de dos diaris esportius: *As* i *El Mundo Deportivo*.
- **Diaris que aporten un resum de notícies.**
- **Diaris amb versions exclusives per a Internet.** *La Vanguardia*, *El Mundo*, *Diario de Navarra* i el diari econòmic *Cinco Días* són els únics que compten amb una edició específica per a Internet independent de la versió electrònica. En tots els casos existeix un servei de resum d'actualitat que recull les noves informacions que arriben a la redacció del diari.

4.5. Serveis de valor afegit

La gratuïtat de la consulta d'una versió electrònica no pot ser l'únic reclam per atreure lectors d'informació actualitat a través de la premsa digital. Les edicions electròniques han d'oferir quelcom més, que a les versions en paper els sigui tècnicament i físicament impossible. És el que denominem 'serveis de valor afegit'. Els serveis de valor afegit que analitzem són aquells en els quals d'una manera o altra els processos i operacions propis de les tècniques documentals intervenen per tal de transformar el diari electrònic en un sistema integrat d'informació i comunicació. Aquests serveis els agrupem en quatre àmbits:

- Serveis de comunicació i accés selectiu a informació a través del correu electrònic.
- Accés a informació retrospectiva: hemeroteques en línia i sistemes de recerca selectiva d'informació a través de paraula clau.
- Consulta i explotació de recursos d'informació elaborats pel propi mitjà en forma de documents secundaris altres que hemeroteques.
- Accés a recursos d'informació externs al diari mitjançant l'elaboració de directoris selectius.

4.6.1. Serveis de comunicació i accés selectiu a informació a través del correu electrònic

4.6.1.1. La comunicació amb els diaris

La manera com els primers diaris van aproximar-se a Internet fou a través del correu electrònic. En aquests moments, dels 54 diaris que disposen d'una web, tots llevat del *Diario Palentino*, compten amb una bústia electrònica.

Existeixen altres aplicacions dels avantatges comunicatius del correu electrònic. Potser el més extès correspongui als fòrums de debat, quasi una quarta part dels diaris espanyols proporciona la possibilitat de participar-ne en algun. No tots els diaris disposen del mateix nombre, ni tampoc del mateix tipus de contingut. Els dos rotatius que ofereixen un nivell més alt d'especialització en els seus fòrums, i que s'acostarien més al que entenem com a llistes de distribució són *Diario Médico* i *Cinco Días*.

4.6.1.2. Recepció selectiva d'informació d'actualitat per correu electrònic

L'aplicació del correu electrònic més vinculada amb la pràctica documental és la recepció d'informació a través del correu electrònic. En l'actualitat són 7 els diaris que ofereixen gratuïtament aquest servei (*El País*, *La Vanguardia*, *Canarias 7*, *El Diario Vasco*, *Diario de Navarra*, *La Gaceta de los Negocios*, *Expansión* i *Diario Médico*).

4.6.2. Accés a informació retrospectiva: hemeroteques en línia i sistemes de recerca selectiva d'informació a través de paraula clau

4.6.2.1. Hemeroteques en línia

Un dels serveis de valor afegit més simples que pot oferir un diari electrònic és l'accés a informació retrospectiva. Prop del 80% dels diaris objecte d'anàlisi (39 de 50) permeten la consulta d'edicions anteriors. La seva distribució segons les diferents tipologies de publicacions no és idèntica. Així, pràcticament tots els diaris d'abast nacional (d'informació general o especialitzada), llevat de *Marca* i *Gaceta de los Negocios*, ofereixen la possibilitat de consultar edicions anteriors. Les llacunes més significatives es detecten entre els diaris d'informació general d'abast local.

Tipus de diari	Nombre	Hemeroteques	Percentatge
Inf. general / nacional	5	5	100%
Inf. general/ local	36	28	77%
Esportius	4	3	75%
Econòmics	3	2	66%
Inf. mèdica	1	1	100%
Inf. marítima	1	0	0%

En relació al nombre d'edicions que es conserven en les hemeroteques existeix una enorme disparitat. La major part dels diaris permet consultar els exemplars publicats durant la darrera setmana.

Edicions consultables	Nom. diaris
1 setmana	24
8 - 15 dies	3
1 - 5 mesos	7
6 - 12 mesos	3
> 1 any	2

Les raons que condicionen el nombre d'edicions disponibles a les hemeroteques són fonamentalment dues: les limitacions de la infraestructura informàtica quant a l'espai disponible en els servidors i la política empresarial.

4.6.2.2. Sistemes de recerca selectiva d'informació a través de paraula clau

Dels 39 diaris que compten amb la possibilitat de consultar la seva hemeroteca 25 disposen d'un sistema de recerca selectiva d'informació retrospectiva.

Hemeroteques	Sistemes de recerca
39	25

L'hemeroteca com a font d'informació s'enriqueix amb la possibilitat d'explotar-la a través d'un sistema d'interrogació mitjançant paraula clau. Això no implica que s'hagi dut a terme una anàlisi del contingut que permeti l'assignació de descriptors que actuïn com a punts d'accés per recuperar la informació. El funcionament del sistema de recerca és basa en un 'bolcatge' complet de la informació textual de l'edició electrònica en un fitxer de recerca que identifica cadenes de caràcters.

Com són aquestes aplicacions informàtiques?

- **Disseny d'una aplicació *ad hoc*.** D'entre els diaris que s'han decidit a crear una aplicació a mida es poden destacar *El País*, *La Vanguardia*, *Segre Digital* i *La Voz de Almería Digital*.
- **Adaptació d'aplicacions informàtiques preexistents.** Diaris com *Levante* i *Diario de Ibiza* han adaptat FileMaker Pro, *Cinco Días* s'ha decantat per Context Oracle. Els diaris del Grupo Correo s'han inclinat per adaptar WAIS.

Opcions de recerca: entre la totalitat dels diaris existeixen diferències quant a les opcions de recerca a les hemeroteques com reflecteix la taula següent:

Opcions de recerca	Nombre de diaris
Independent de l'hemeroteca	6
Hemeroteca completa	19
Edició del dia.	15
Exemplar concret	15
Per períodes cronològics	7
Secció del diari	6
Termes en el titular	3

Comandaments disponibles

Operadors booleans

Pel que fa a la possibilitat d'usar operadors booleans són notables les diferències entre els 25 rotatius que compten amb un llenguatge d'interrogació. Els diaris que permeten emprar els tres operadors són: *El Mundo*, *La*

Vanguardia, Diari de les Balears, La Voz de Almería, Última Hora i El Día de las Baleares.

Operadors disponibles	Nom. diaris
3 (I, O, NO)	6
2 (I, O)	6
1 (I)	11
Cap	2

Operadors de proximitat

Només tres diaris expliciten que és possible buscar termes adjacents: *La Vanguardia, Cinco Días i El Diario Vasco*. Al marge d'aquests, n'hi ha cinc més en els quals és possible establir aquesta combinació de termes.

Truncaments

No hi ha cap informació que faci explícita la possibilitat de l'ús del truncament, ni tampoc com expressar aquesta funció, tot i que pràcticament la totalitat dels diaris en disposen (22 de 25). Cal assenyalar que alguns dels sistemes recuperen automàticament aquells documents que contenen la mateixa seqüència de caràcters del terme de recerca, independentment de la seva posició.

Ajudes en línia a la recerca

L'objectiu prioritari de tot sistema d'informació és facilitar l'explotació dels seus recursos. Per això és indispensable que existeixin instruments que monitoritzin la funció de recerca, i això només es pot reflectir a través de petits manuals d'ús en línia. És significatiu que dels 25 diaris que compten amb un sistema d'interrogació només un terç (8) hagi dissenyat pantalles d'ajuda que optimitzin la recerca.

Visualització dels resultats

Criteris d'ordenació

Tots els diaris que compten amb un sistema de recerca selectiva mostren els resultats d'acord amb algun criteri lògic d'ordenació, ja sigui cronològic o ponderat. Hi ha diaris que combinen tots dos, i així, sota una mateixa data presenten els documents d'acord amb un nivell de fiabilitat

Indicacions auxiliars

La presentació dels resultats d'una recerca no es limita a mostrar un llistat de documents, sinó que sol anar acompanyada d'indicacions auxiliars (destacar el terme de recerca, resum de la notícia, indicació de la secció, etc.) que ajuden a completar la identificació del document i que serveixen per avaluar i controlar el nivell de precisió i pertinença dels resultats. Els diaris que ofereixen una gamma més completa d'indicacions auxiliars per completar la funció de recerca i visualització de notícies són *ABC, La Vanguardia, Diari de les Balears, La Voz de Almería i Última Hora*.

4.6.3. Consulta i explotació de recursos d'informació elaborats pels propis mitjans en forma de documents secundaris i obres de referència.

Una gran quantitat de diaris ha elaborat recursos d'informació que enriqueixen la seva opció informativa.

- **Documents secundaris:** dossiers de premsa, resums de premsa, índexs de publicacions, bases de dades referencials bibliogràfiques, referencials directori, factuais.
- **Obres de referència:** anuaris, atlas, compendis de dades estadístiques i directoris

4.6.4. Accés a recursos d'informació externs al diari mitjançant l'elaboració de directoris selectius

La presència, cada cop més extesa i rica, de seleccions de recursos implica una percepció més profunda de la dimensió informativa d'Internet com a fenomen comunicatiu. Del total de rotatius que compten amb una web el 60% han establert algun tipus d'enllaç, a través del qual enriquir la seva lectura i complementar-la amb l'accés a altres fonts d'interès.

Tipus de recurs d'informació	Nom. diaris
Directoris generals	4
Directoris especialitzats	9
Buscadors a Internet	8
Mitjans de comunicació	25
Bases de dades	7
Webs amb informació institucional	8
Webs amb informació financera i bursària	7

Tot i que el tipus d'enllaç més habitual és a d'altres mitjans de comunicació, existeix una tendència a elaborar directoris selectius de recursos de caràcter general i especialitzat, ben estructurats i amb una rica i variada classificació que manifesta l'interès dels grans diaris de constituir-se en petits 'portals' d'accés a la xarxa.

5. Quadre de dades

Publicació URL	Any d'inici	Informació consultable	Ejemplars en hemeroteca	Sistema de recerca	Comand. disponible	Criteris d'ordenació	Ajuda en línia	Enllaços	Rec. per e-mail
ABC www.abc.es	95	versió íntegra	8 dies	sí	I	cronològica	--	Directori de recursos; Informació bursària; Buscadors	--
As www.diario-as.es	96	selecció de notícies	4 mesos	--	--	--	--	--	--
Avui www.avui.com	95	versió íntegra	5 mesos	--	--	--	--	Principals buscadors a Internet	--
Canarias 7 www.step.es/canarias7	nov. 95	selecció de notícies	7 dies	--	--	--	--	Mitjans de comunicació Selecció de webs	sí
Cinco Días www.cincodias.es	març 98	versió íntegra	5 dies	sí	I	cronològica	sí	Mercat de valors en temps real	--
Diari de les Balears www.diaridebalears.com	98	versió íntegra	7 dies	sí	I,O,NO	ponderada	sí	Selecció de webs	--
Diario de Cádiz www.diariodecadiz.es	jun. 98	selecció de notícies	7 dies	--	--	--	--	--	--
Diario de Ibiza www.diariodeibiza.es	nov.98	versió íntegra	6 dies	sí	I,O	cronològica	sí	Mitjans de comunicació; informació bursària; buscadors a	--
Diario de Las Palmas www.editorialprensacanaria.	sept. 97	versió íntegra	--	--	--	--	--	--	--
Diario de León www.lesein.es/diariodeleon	jul. 97	selecció de notícies	--	--	--	--	--	--	--
Diario de Mallorca www.diaridemallorca.es	99	versió íntegra	7 dies	sí	I,O	cronològica	sí	Buscadors a Internet	--
Diario de Navarra www.diariodenavarra.es	99	versió íntegra	15 dies	sí	--	cronològica	--	Directori de recursos Internet	sí
Diario de Noticias www.noticiasdenavarra.com	97	selecció de notícies	7 dies	--	--	--	--	Directori de recursos Internet	--
Diario de Pontevedra www.diariodepontevedra.es	nov. 97	selecció de notícies	--	--	--	--	--	Mitjans de comunicació	--
Diario de Soria www.gumaro.com/diariosori	jun.97	resum de notícies	--	--	--	--	--	Selecció de webs	--
Diario Marítimas www.men-	99	versió íntegra	--	--	--	--	--	Website del Port de Barcelona	--
Diario Médico www.recoletos.es/dm	98	versió íntegra	desde 01.01.98	sí	I,O	cronològica	--	Recursos en Internet sobre medicina	sí

Publicació URL	Any d'inici	Informació consultable	Ejemplars en hemeroteca	Sistema de recerca	Comand. disponible	Criteris d'ordenació	Ajuda en línia	Enllaços	Rec. per e-mail
<i>Diario Montañés</i> www.eldiariomontanes.es	99	versió íntegra	7 dies	sí	I	cronològica ponderada	--	--	--
<i>El Adelantado de Segovia</i> www.eladelantado-sg.es	abr. 96	selecció de notícies	7 dies	--	--	--	--	Selecció de recursos Internet	--
<i>El Comercio</i> www.elcomercio-sa.es	ene. 98	selecció de notícies	7 dies	sí	I	cronològica	--	-	--
<i>El Correo Español</i> www.diario-elcorreo.es	dic. 96	selecció de notícies	7 dies	sí	I	cronològica ponderada	--	Informació bursària; visita virtual al Guggenheim	--
<i>El Correo Gallego</i> www.elcorreeogallego.es	oct. 95	selecció de notícies	8 dies	--	--	--	--	Directorio empresarial; Anuari d'informació	--
<i>El Día de Baleares</i> www.elmundo-eldia.com	97	selecció de notícies	14 dies	sí	I,O,NO	cronològica	--	Directorio de recursos Internet de <i>El Mundo</i>	--
<i>El Diario Vasco</i> www.diariovasco.com	ag. 96	selecció de notícies	7 dies	sí	I, O, Frases	ponderada	sí	Directorio empresarial Selecció de webs	sí <i>DVDirecto</i>
<i>El Mundo del Siglo XXI</i> www.el-mundo.es	ag. 95	versió íntegra i resum	des de 03.98	sí	I, O,NO	ponderada	--	Directorio de recursos Internet	--
<i>El Mundo Deportivo</i> www.elmundodeportivo.es	97	selecció de notícies	6 mesos	--	--	--	--	Selecció de webs amb informació esportiva	--
<i>El Norte de Castilla</i> www.nortecastilla.es	jun. 97	selecció de notícies	7 dies	sí	I	cronològica ponderada	--	--	--
<i>El País</i> www.elpais.es	maig. 96	versió íntegra	8 dies	sí	I, O	ponderada	sí	Directorio de recursos Internet Buscadors. Informació bursària	sí
<i>El Periódico de Aragón</i> www.elperiodico.es/edarago	99	versió íntegra	7 dies	--	--	--	--	Selecció de webs amb informació turística	--
<i>El Periódico de Catalunya</i> www.elperiodico.es	nov. 94	versió íntegra	7 dies	--	--	--	--	Selecció de webs amb informació turística	--
<i>Euskaldunon Egunkaria</i> www.egunkaria.com	des. 98	selecció de notícies	--	--	--	--	--	Selecció de webs amb informació sobre el País Basc	--
<i>Expansión</i> www.recoletos.es/expansion	may. 96	resum de notícies	1 any	--	--	--	--	<i>Web financiero</i> Mitjans de comunicació	sí
<i>Hoy</i> www.hoy.es	may. 98	versió íntegra	7 dies	sí	I	cronològica ponderada	--	--	--
<i>Huelva Información</i> www.cempresarial.com/huel	jun. 97	selecció de notícies	7 dies	--	--	--	--	Europa Press	--

Publicació URL	Any d'inici	Informació consultable	Eemplars en hemeroteca	Sistema de recerca	Comand. disponible	Criteris d'ordenació	Ajuda en línia	Enllaços	Rec. per e-mail
<i>Ideal</i> www.ideal.es	jul. 98	selecció de notícies	8 dies	sí	I	cronològica ponderada	--	--	--
<i>La Gaceta de los Negocios</i> negocios.com	96	resum de notícies	--	--	--	--	--	Mitjans de comunicació; Buscadors;	sí
<i>La Nueva España</i> www.lanuevaespana.es	gen. 99	versió íntegra	--	--	--	--	--	--	--
<i>La Provincia</i> www.editorialprensacanaria.	sep. 97	versió íntegra	--	--	--	--	--	--	--
<i>La Rioja</i> www.larioja.com/cv	oct. 97	selecció de notícies	7 dies	sí	I	ponderada	--	--	--
<i>La Vanguardia</i> www.vanguardia.es	jun. 95	versió íntegra i edició actualitzada	4 mesos	sí	I, O, NO, Frase	cronològica	sí	Directori de recursos Internet	sí <i>Mailnews</i>
<i>La Verdad</i> www.la-verdad.com	jun. 98	versió íntegra	7 dies	sí	I	cronològica ponderada	--	--	--
<i>La Voz de Almería</i> www.lavoz.almeria.net	96	selecció de notícies	2 mesos	sí	I,O,NO	ponderada	--	Directori de recursos Internet especialitzat en agricultura	--
<i>Levante</i> www.levante-emv.com	jun. 98	selecció de notícies	6 dies	sí	I, O	cronològica	sí	Principals buscadors Internet	--
<i>Marca</i> www.recoletos.es/marca	nov. 95	versió íntegra	--	--	--	--	--	Selecció de webs amb informació esportiva; Mitjans de	--
<i>Regió 7</i> www.regio7.com	95	resum setmanal	--	--	--	--	--	Mitjans de comunicació; selecció de webs; Principales buscadors	--
<i>Segre</i> www.diarisegre.com	97	versió íntegra	des de 06.98	sí	--	cronològica	--	Mitjans de comunicació	--
<i>Sport</i> www.sport.es	jun. 97	versió íntegra	des de 06.97	--	--	--	--	Mitjans de comunicació Webs amb informació esportiva	--
<i>Sur</i> www.diariosur.es	oct. 97	versió íntegra	14 dies	sí	I	cronològica ponderada	--	--	--
<i>Tribuna de Salamanca</i> www.tribuna.eurart.es	97	selecció de notícies	7 dies	--	--	--	--	--	--
<i>Última Hora</i> www.ultimahora.es	98	versió íntegra	8 dies	sí	I,O,NO	ponderada	sí	Mitjans de comunicació; Informació bursària	--

6. Conclusions

Prenent com a punt de partida les dades obtingudes en el nostre estudi de l'any 98, que van ser presentades en les *VI Jornadas Españolas de Documentación*, i després d'haver-les contrastat amb les relatives a la situació actual hem arribat a les següents conclusions sobre l'evolució del SVA en la premsa espanyola a Internet:

- L'oferta de SVA entre els diaris és un fet consolidat, ja que un 80 % compta amb algun. Els diaris amb una oferta més completa i variada pertanyen al grup dels grans diaris d'abast nacional.
- Actualment tots els mitjans són d'accés gratuït. La gratuïtat és conseqüència de la fase de transitorietat en què es troben la gran majoria dels diaris espanyols. L'accés a través de pagament només serà efectiu quan l'oferta d'informació i serveis millori qualitativament i quantitativa tal i com succeeix amb *The Financial Times* o d'altres diaris econòmics estrangers.
- En molts casos la infraestructura informàtica dels servidors està determinant l'abast d'alguns dels serveis de valor afegit com és el cas del nombre d'exemplars consultables en les hemeroteques, o el funcionament dels sistemes de recuperació selectiva de la informació.
- L'aplicació de les tècniques de la gestió documental de la informació en els SVA a través de les diverses fases de la cadena documental permet concebre, alguns dels diaris analitzats, com a veritables serveis d'informació i referència tant d'informació general com especialitzada. En els diaris on hi ha una aplicació més intensiva d'aquestes tècniques el producte final s'apropa al que es coneix com a *portal* d'accés a Internet.
- El procés documental que menys s'aplica en línies generals correspon a l'anàlisi del contingut informatiu de les notícies. La constitució de fitxers de cerca en els sistemes de gestió de les hemeroteques es limita a un indexació automàtica de tots els termes de la notícia, amb el risc de soroll documental que aquest tipus d'indexació ocasiona. Les raons que poden explicar que l'anàlisi documental es redueix a un paper marginal són principalment d'índole econòmica i d'infraestructura. La presència d'una veritable anàlisi documental duta a terme per professionals revertiria en un més gran aprofitament de la informació emmagatzemada en les hemeroteques. Actualment l'únic diari que s'aproxima a una anàlisi temàtica de la informació que publica és el *Diario Médico*.
- La importància d'una hemeroteca en un context digital resideix, independentment del seu contingut, en la possibilitat de donar accés a la informació de forma selectiva. Això implica vincular l'explotació de l'hemeroteca a un sistema de recuperació per paraula clau. Sense aquest

sistema la funcionalitat de l'hemeroteca es limita a ser un arxiu d'exemplars, fullejables com si es tractés de l'edició impresa.

- No tots els diaris que disposen d'un sistema de recuperació de la informació per paraula clau permeten satisfer consultes que exigeixin un cert nivell de complexitat i especificitat en el disseny de les estratègies de recerca (incompletesa en la gamma d'operadors, dificultats en el reconeixement de certs caràcters gràfics, etc.). Només aquells rotatius que comptin amb aplicacions informàtiques prou flexibles i completes (sistemes de gestió de base de dades) en els seus sistemes de recuperació, com és el cas dels diaris *Levante* i *Diario de Ibiza*, entre d'altres, transformaran les seves hemeroteques en fonts d'informació eficaces.
- Es constata l'absència de veritables polítiques de planificació i avaluació dels SVA. Són escassos els diaris que tinguin en compte l'ús efectiu que se'n fa d'alguns d'aquests serveis, la qual cosa permet d'afirmar que encara no són entesos com a prioritaris, i això ho demostra, per exemple, la manca de pàgines explicatives del funcionament del sistema de recerca o de la consulta de l'hemeroteca; o la incompletesa en les descripcions dels recursos externs inclosos en alguns directoris selectius.

Bibliografia

AMBROJO, Joan.C. (1998). "El periodismo digital debate su futuro: Maig 98, I Congreso Internacional de Publicación Electrónica". *Iworld*, núm.6 (junio), 1998. p. 19-23.

ARMAÑAZAS, E.; DIAZ NOCI, J.; MESO, K. (1996). *El periodismo electrónico: información y servicios multimedia en la era del ciberespacio*. Barcelona: Ariel, 1996. (Ariel Comunicación).

CEBRIÁN, J.L. (1998). *La red: cómo cambiarán nuestras vidas los nuevos medios de comunicación*. Madrid: Taurus, 1998.

DIEZHANDINO, M.P. (1994). *El periodismo de servicio: la utilidad como complemento en Time, Newsweek y I.S News an World Report, y unos apuntes del caso español*. Barcelona: Bosch, 1994. (Bosch comunicación; 13).

FUENTES I PUJOL, M.E. (1997). *La información en Internet*. Barcelona: CIMS, 1997. (Libros de comunicación global).

FUENTES I PUJOL, M.E.; GONZÁLEZ QUESADA, A. (1998). "La prensa española en Internet: análisis de los servicios de valor añadido". Jornadas Españolas de Documentación (6enes: 1998: València). Valencia: Federación Española de Sociedades de Archivística, Biblioteconomía y Documentación, 1998. p. 281-292.